

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

The Relationship between Academic Leadership and Academic Effectiveness in schools under the Office of Bangkok Primary Educational Service Area, Bangkhuntiaen

ละไมพร พูลเมือง^{1*}

Lamaiporn Pulmuang^{1*}

ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ²

Piyanart Bunmepipit²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร จำนวน 15 คน ครูจำนวน 260 คนและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 45 คน รวมจำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาและประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษา 1 ฉบับเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ให้ทันการเปลี่ยนแปลง ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลาและด้านการมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการ 2) ประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิผลงานวิชาการ การจัดการเรียนรู้

^{1*} นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข เขตคลองจั่น กรุงเทพฯ 10170

² รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข เขตคลองจั่น กรุงเทพฯ 10170

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the level of academic leadership in school, 2) the level of academic effectiveness in school, 3) the relationship between academic leadership and academic effectiveness in the schools under the Office of Bangkok Primary Educational Service Area, Bangkokthiaen. The samples consisted of 15 administrators, 260 teachers, and 45 school committee, 320 respondents in total. The research instrument was a 5 level rating scale questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's simple correlation analysis.

The research results were as follows ; 1) The academic leadership of the school administrators and teacher was at a high level in overall aspects ; ranking in descending order from the highest mean score as the having vision to change literacy for learning management, the leadership on educational innovation for teaching, the ICT extension and communication for reformist learning, the finding for new knowledge, and the self potential in academic development, respectively. 2) The academic effectiveness were at high level in all aspects ; ranking in descending order from the highest mean score as the instructional media, curriculum, assessment, and the instructional management. 3) The academic leadership of the school administrators and teachers had positive correlation with the academic effectiveness at 0.01 level of significance.

Keywords : academic leadership, academic effectiveness, learning management

บทนำ

ผู้บริหารหรือผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ต้องตระหนักในบทบาทการเป็นผู้นำที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนเชิญชวนให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศที่ดี เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการในโรงเรียน ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานวิชาการ กิจกรรมงานวิชาการที่สำคัญอย่างหนึ่งและส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูให้สามารถเป็นผู้มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเจริญงอกงามของบุคคลและขยายผลสู่สังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมในสังคมการเรียนรู้จะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต และ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อันเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการไปในทางที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเด็กเอง ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไปภาวะผู้นำของครูควรทำให้ศิษย์และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นถึงศักยภาพของตนเองการสร้างเสริมศรัทธาให้เกิดในตัวครู ครูและภาวะผู้นำทางวิชาการของครูนั้นครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทางการจัดการเรียนการสอน สามารถให้ความรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของศิษย์ให้คำปรึกษาปัญหา ครูจะต้องยอมรับในความเป็นปัจเจกบุคคล ครูต้องยอมรับในความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ครูที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควรจะต้อง เป็นผู้ที่ทันเหตุการณ์ข่าวสาร อยู่ตลอดเวลา เป็นผู้ที่ไม่รู้ใฝ่เรียนหาข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอด มีข้อมูลเกี่ยวกับเด็กแต่ละคนที่ตนรับผิดชอบ สนับสนุนให้เด็กกล้าทำที่

จะแสดงออกซึ่งความเป็นผู้นำ ให้เด็กได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและท้าทาย ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การทำในสิ่งที่ถูกต้อง สนับสนุนในความถนัดของเด็กแต่ละคนและนี่คือส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูแต่จากการประเมินผลด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพด้านคุณภาพของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ มีทั้งระดับดีพอใช้และปรับปรุง และหลังการประเมินโรงเรียนมีการดำเนินงานปรับปรุงทุกภาคส่วนตามผลการประเมิน โดยเน้นการพัฒนางานวิชาการโดยผู้บริหารได้แสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการแต่ละระดับอย่างเต็มตามศักยภาพการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร มุ่งสู่โรงเรียนคุณภาพ จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในความเปลี่ยนแปลงในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง“ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา” ภายในเขตบางขุนเทียนในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันเป็นการเสริมงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นเป็นลำดับอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนและอนาคตเพื่อให้อาจารย์จัดการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดประชากรเป็น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำนวน 16 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 16 คน ครู จำนวน 805 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 144 คนรวมประชากร จากโรงเรียน 16 โรงเรียน จำนวน 965 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&Morgan) [1] จากจำนวน 16 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากออก 1 โรงเรียน เหลือ 15 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามจาก 15 โรงเรียน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารกำหนดแบบเจาะจง (purposive sample) จำนวน 15 คน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ทำหน้าที่ทั้ง 15 โรงเรียน โดยให้ตอบแบบสอบถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2 ครู ใช้วิธีการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie& Morgan) จาก จำนวน 805 คน ได้ตัวอย่าง 260 คน และใช้วิธีการเทียบสัดส่วนจากจำนวนครูจริงแต่ละโรงเรียนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากในการกำหนดตัวบุคคลในการตอบแบบสอบถามของแต่ละโรงเรียน

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษากำหนดแบบเจาะจง (purposive sample) โรงเรียนละ 3 คน รวมคณะกรรมการที่ตอบแบบสอบถาม จาก 15 โรงเรียน จำนวน 45 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากในการกำหนดตัวบุคคลในการตอบแบบสอบถาม รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ทั้งสิ้นจำนวน 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโรงเรียนในเขต

บางขุนเทียน ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวได้สร้างขึ้นมาจากตัวแปร การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมตัวแปร เนื้อหา วัตถุประสงค์ แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานะ ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงจำนวน 8 ข้อ 2) ความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนจำนวน 8 ข้อ 3) การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้จำนวน 6 ข้อ 4) การมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการ จำนวน 8 ข้อ 5) การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลาจำนวน 8 ข้อ รวมแบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 38 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโรงเรียนในเขตบางขุนเทียน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ 2) ด้านจัดการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนจำนวน 8 ข้อ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ รวม 32 ข้อ รวมแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 70 ข้อ ซึ่งระดับคะแนนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน พิจารณาลงความเห็น โดยมีเกณฑ์การแปลคะแนน ดังนี้ +1 หมายถึงแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง 0 หมายถึง

ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้อง

จากนั้นนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมารวมกันเพื่อหาค่าความสอดคล้องจากสูตรดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) จากแนวคิดของกรมวิชาการ [2] ด้วยเกณฑ์รายข้อและรายฉบับ เท่ากับ 0.5 ขึ้นไป การแปลผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.5-1.0 แสดงว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC ทั้งรายข้อและรายฉบับเท่ากับ 1.0 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์จึงนำไปใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา เพียงเล็กน้อย คือปรับขนาดอักษร ปรับถ้อยคำเพื่อนำมาทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามอีกครั้ง โดยนำไปให้ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนวัดเลา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบสอบถามฉบับนี้ จำนวน 30 คน ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นตามกรรมวิธีของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) [3] ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า Alpha เท่ากับ 0.694 เป็นไปตามเกณฑ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครู ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้เกณฑ์จาก ซูศรี วงศ์รัตน์ [4]

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.30 หรือต่ำกว่า หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลงานวิชาการของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.31-0.70 หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลงานวิชาการของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.71 ขึ้นไป หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลงานวิชาการของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

และพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นไปในทางลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามหรือผกผัน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา และด้านการมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวม (X_{tot})

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	ระดับความถี่เห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ที่
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง (X_1)	4.35	0.19	มาก	1
2. ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน (X_2)	4.17	0.23	มาก	2
3. ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ (X_3)	4.16	0.26	มาก	3
4. ด้านการมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการ (X_4)	4.12	0.23	มาก	5
5. ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา (X_5)	4.13	0.23	มาก	4
รวม	4.19	0.10	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาและครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง, ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน, ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้, ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา, ด้านการมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการ ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของงานวิชาการในประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดเป็นดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษา (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ที่
1. ด้านหลักสูตร (Y_1)	4.14	0.25	มาก	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2)	4.08	0.23	มาก	4
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน (Y_3)	4.16	0.23	มาก	1
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล (Y_4)	4.10	0.20	มาก	3
รวม	4.12	0.11	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน, ด้านหลักสูตร, ด้านการวัดผลและประเมินผล, ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์มากที่สุดเพราะการจัดการศึกษาต้องให้ทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ที่ทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผู้บริหารต้องมีความคิดเร็ว ทำเร็วเพื่อให้เห็นต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อ้างถึงใน สุเทพพงศ์ ศรีวัฒน์ [5] หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงาน เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน โดยการเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวังพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่ม จูงใจให้ผู้ร่วมงานมองไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มหรือสังคม ซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานจะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบเฉพาะ 4 ประการ คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญาด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลาด้านการมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคของการปฏิรูปการศึกษา เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย การศึกษาดูงาน ศึกษาต่อ การอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้และสร้างเสริมศักยภาพให้มีทักษะ ความสามารถ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภารกิจของสถานศึกษาให้สามารถสอดคล้องและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารยุคใหม่จะต้องปรับและพัฒนาตนเองให้สามารถบริหาร และพัฒนาเสริมสร้างให้องค์กรมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อทำงาน ให้สอดคล้องเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเตรียมความ

พร้อมรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนให้การศึกษาไทยเกิด การเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่มีเป้าหมายด้วยคุณภาพและประสิทธิภาพ เนื่องด้วยความสำเร็จขององค์กรการไม่ว่าจะเรียกว่าเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-based Management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลล้วนแต่ขึ้นกับภูมิปัญญา ความคิดอ่านและแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำขององค์กรดังที่อ้างถึงในประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ [6] กล่าวว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออก โดยนำเอาความรู้ความสามารถความคิดเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นแนะนำครูให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด และพัฒนาวิชาชีพครูให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

2. ประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอนเป็นเพราะด้านสื่อการเรียนการสอนเป็นงานที่คณะครูต้องใช้สอนเป็นประจำทุกวันและทุกวิชาจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยในศตวรรษที่ 21 ทั้งยังทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วมากยิ่งขึ้นอ้างถึงในเอ็ดการ์เดล (Edgar Dale) [7] ได้จำแนกสื่อประเภทของสื่อการสอนโดยแบ่งตามประสบการณ์การเรียนของผู้เรียนจากรูปธรรมนามธรรมและจัดประเภทของสื่อการสอนตามลำดับของการเกิดประสบการณ์ในรูปสามเหลี่ยมที่เรียกว่ากรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ดังนี้ 1) ประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นขั้นที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดเพราะผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากของจริงสถานที่จริง 2) ประสบการณ์รองผู้เรียนเรียนจากสิ่งที่ใกล้เคียงกับความจริงที่สุด 3) ประสบการณ์นาฏกรรมหรือการแสดงเป็นการแสดงบทบาทสมมติ

หรือการแสดงละคร 4) การสาธิตเป็นการแสดงหรือ
 กระทำประกอบคำอธิบาย 5) การศึกษานอกสถานที่ให้ผู้
 เรียนได้รับประสบการณ์ภายนอกที่เรียน 6) นิทรรศการ
 เป็นการจัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ การจัดป้ายนิเทศ 7)
 โทรทัศน์ใช้ส่งได้ทั้งระบบวงจรเปิดหรือวงจรปิดการ
 สอนจะเป็นการสอนสดหรือบันทึกลงบนวีดิทัศน์ 8)
 ภาพยนตร์เป็นภาพที่บันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ลงบน
 ฟิล์ม 9) การบันทึกเสียงวิทยุภาพนิ่งเป็นการฟังหรือดู
 ภาพโดยไม่ต้องอ่าน 10) ทัศนสัญลักษณ์เช่นแผนภูมิ
 แผนที่แผนที่สถิติ 11) วจนสัญลักษณ์ซึ่งเป็นขั้นนามธรรม
 มากที่สุดได้แก่ ตัวหนังสือเสียงพูดรองลงมา คือ ด้าน
 หลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียน
 การสอน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิผลของ
 งานวิชาการของสถานศึกษา มุ่งพัฒนาให้ภาวะผู้นำทาง
 วิชาการของผู้บริหารและครูในการบริหารงานวิชาการ
 ในสถานศึกษา พยายามให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลาง
 ของชุมชนในการจัดการศึกษา อีกทั้งพระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
 ที่ 3) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 ถือได้ว่างานวิชาการเป็นงาน
 ที่สำคัญของโรงเรียน มีด้านหลักสูตร ด้านการจัดการ
 เรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผล
 และประเมินผล ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้
 สถานศึกษามีความคล่องตัว สะดวก มีอิสรภาพในการ
 ตัดสินใจ ด้วยตนเอง ทำให้การแก้ปัญหาของสถานศึกษา
 มีประสิทธิภาพทันต่อสภาการณ์ในปัจจุบันสอดคล้อง
 กับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น
 มีส่วนร่วมทุกฝ่ายทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง
 ในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร
 และกระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน
 ตลอดจนการวัดผลประเมินผล ทำให้สถานศึกษา
 มีการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและ
 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ
 ของผู้บริหารกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถาน
 ศึกษา พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและ
 ครูในสภาพรวมประสิทธิผลงานวิชาการของสถาน

ศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
 ศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ภาพรวมใน
 เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ภาวะผู้นำควรจะ
 ให้มีความสำคัญกับงานด้านวิชาการและครูได้ชื่อว่
 เป็นผู้นำในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนในลักษณะ
 ดังกล่าวจะยึดถือเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
 เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากร
 ในทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านหลักสูตร ด้าน
 การจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้าน
 การวัดผลประเมินผล ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่ม
 การใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนด้านความเป็น
 ผู้นำในการริเริ่มการใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน
 พบว่า มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อ
 การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและการส่งเสริม สนับสนุน
 ให้ครูใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและ คุ่มค่า ส่งครู
 เข้าอบรมการใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียน การสอน และ
 ส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมเพื่อนำมาพัฒนา งานวิชาการ
 ครูจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางกับ
 หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น ให้เอื้อ
 ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมการใช้ นวัตกรรม
 และวัสดุอุปกรณ์การสอน ดังนี้ กำหนดเป้าหมาย
 การดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำ
 เป็นนวัตกรรมแปลกใหม่ในกระบวนการเรียนการสอน
 กำกับ ติดตาม นิเทศ ครูเป็นคณะกรรมการอำนวยการ
 หรือ ประสานงานส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร
 ด้านการ ใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนนอกจากนั้น
 โรงเรียนได้ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมีการจัดเก็บ
 ข้อมูลสารสนเทศของเด็กนักเรียน รายบุคคล รายชั้นเรียน
 เพื่อนำข้อมูลจัดทำวิจัยในชั้นเรียนแต่อย่างไรก็ตาม
 โรงเรียนก็มีข้อจำกัดกับความเป็นผู้นำในการริเริ่ม
 การใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนโรงเรียนยังขาด
 นวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์
 ครูยังขาดทักษะในการใช้ นวัตกรรมในการเรียน การ สอน
 ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและส่งเสริมเข้าอบรมเพื่อสามารถ
 นำใช้ นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้พัฒนางาน วิชาการได้

อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ เปลี่ยนไป แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารกำลังจัดทำแผนงานการ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง เพื่อนำผล การวิจัยมาพัฒนางานวิชาการ และนำมาพัฒนาการ เรียนการสอนเพื่อนำความรู้สู่เด็กนักเรียนด้านการส่ง เสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (คอมพิวเตอร์) โดยการวาง กรอบนโยบายของโรงเรียนสนับสนุนให้ ครูได้พัฒนา ผู้เรียนให้สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสารแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ การจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ อย่าง เป็นระบบ และการจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหา ความต้องการเป้าหมาย และจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน เป็นสำคัญแต่งตั้งผู้จัดเก็บ ข้อมูลพื้นฐานนักเรียนอย่าง ชัดเจน จัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง เริ่มจาก งานวิชาการเป็นหลัก โดย จัดทำเป็นแผนและนโยบาย ของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการนิเทศ ติดตามประเมิน ผลอย่างต่อเนื่องของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะใน การเรียนรู้ในปัจจุบัน เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญ ต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ปัญหาการนำ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียนคือขาดเทคโนโลยี(คอมพิวเตอร์)ครูขาดทักษะ ที่จะนำเทคโนโลยีนำไปสอนเด็ก ซึ่งผู้บริหารจะต้อง ปรับปรุงส่งครู และบุคลากรเข้าอบรมเทคโนโลยี สารสนเทศ (คอมพิวเตอร์) จัดครูผู้รับผิดชอบอย่าง ชัดเจนเพื่อนำความรู้ และทักษะ มาพัฒนาการปฏิรูป การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ เปลี่ยนแปลงได้ ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่มาปรับใช้ ตลอดเวลา พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนมี การศึกษาค้นคว้าเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาการใฝ่หา ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเท่าทันเหตุการณ์ และ การนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา

งานอย่างต่อเนื่อง จัดทำตารางกิจกรรมเพื่อติดตามการ พัฒนาส่งเสริมงานวิชาการของครูต่อนักเรียน มีการจัด กิจกรรมแลกเปลี่ยนกับชุมชน มอบหมายให้ ข้าราชการ ครูนำไปปฏิบัติและมีการติดตาม และวัดผล ประเมินผล อย่างสม่ำเสมอนอกจากนี้มีการส่งเสริม ให้ครูศึกษา ต่อให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูที่พัฒนาตนเองใช้ยุทธวิธี การให้ความชมเชยต่อครูที่พัฒนา ผู้เรียนให้เป็นเลิศ ทางวิชาการ งานวิจัยของเราที่พบว่าภาวะผู้นำ ที่มี ประสิทธิภาพมักใช้ ยุทธวิธีชมเชยในการสร้างอิทธิพล หรือผลสะท้อนด้านดีต่อเจตคติและพฤติกรรมของครู ครูจะนำคำชมเชยของผู้นำ ไปเชื่อมกับจุดมุ่งหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการสอนในห้องเรียน ยุทธวิธี ในการชมเชยนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้กับครู ตัวต่อตัวการชมเชย หรือการยอมรับความสามารถของ ครู ช่วยเสริมสร้างให้กำลังใจแก่ครู และความพึงพอใจ ในการทำงานของครูการชมเชยยังช่วยสร้างบรรยากาศ ในโรงเรียน ความสามัคคีของคณะครู และร่วมทำงาน เพื่อจุดมุ่งหมายของ โรงเรียนด้านศักยภาพการพึ่ง ตนเองในการพัฒนางาน วิชาการ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนมีการเข้า อบรมศึกษาดูงาน ส่งเสริมครู และบุคลากรเข้าอบรม ศึกษาดูงาน และศึกษาต่อมีการพัฒนาด้านวิชาการอย่าง สม่าเสมอ สร้างเครือข่ายชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อ ร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ส่งเสริมให้มี การพัฒนาบุคลากร โดยส่งเข้าอบรมสัมมนาวิชาการ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ มีการพัฒนาวิชาชีพครู มีการนิเทศภายใน มีเครือข่ายครูแกนนำและการพัฒนา วิชาชีพเหล่านี้ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นอย่างคึกคัก ผลการวิจัย แสดงให้เห็นภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญยิ่งใน การพัฒนาการเรียนรู้ แบบบูรณาการซึ่งเป็น นวัตกรรม ทางการศึกษาเพื่อประโยชน์ ต่อนักเรียน ทั้งในด้านการ บริหารหลักสูตร และการจัดการในชั้นเรียน การพัฒนา ศักยภาพของครูใน โรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ผู้บริหารจะต้องตระหนักในการพัฒนาทางวิชาการ ส่งเสริมการพัฒนาครูแกนนำเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

ในสถานศึกษาการสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษาด้านการมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองในการพัฒนางานวิชาการเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการดูแลเอาใจใส่ผู้ได้บังคับบัญชาและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีศักยภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรเอาใจใส่ดูแลและส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมรับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ

3. ความสัมพันธ์ของ ภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผู้บริหารและครูควรปรับพฤติกรรมของผู้นำของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาอื่นเพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวในการดำเนินงานตามประสิทธิผลของงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียนต่อไป

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) . Determining sample size for research activities. **Education and Psychological Measurement**. 30(3) : 607-610.
- [2] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [3] Cronbach, Lee J. (1990). **Essential of Psychological Testing**. 5th ed. New York: Harper and Row.
- [4] ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [5] สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2557). **ภาวะความเป็นผู้นำ**. กรุงเทพฯ : ศ.เอเชียเพรส.
- [6] ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ. (2548). **รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [7] Dale, E.(1967). **Audio Visual Methods in Teaching**. 3rd. ed., New York, Holt Rinehart and Winston.